

FREDRIK BACKMAN

**Η ΜΠΡΙΤ-ΜΑΡΙ
ΗΤΑΝ ΕΔΩ**

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

Κ Ε Δ Ρ Ο Σ

Fredrik Backman: *Η Μπριτ-Μαρί ήταν εδώ*
Τίτλος πρωτοτύπου:
Fredrik Backman: *Britt-Marie var här*

ISBN 978-960-04-4910-5

Μετάφραση: Γιώργος Μαθόπουλος
Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Fredrik Backman, 2014*
Published by agreement with Salomonsson Agency
© *Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2018*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.
Γ. Γενναδίου 3
Αθήνα 106 78
τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655
www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr
e-mail: books@kedros.gr

*Στη μαμά, που πάντα φρόντιζε
να υπάρχουν βιβλία στη βιβλιοθήκη μου
και φαγητό στο στομάχι μου.*

«Αγαπάμε το ποδόσφαιρο γιατί είναι κάτι το ενστικτώδες. Όταν κυλάει η μπάλα στον δρόμο, την κλοτσάμε. Είναι όπως όταν ερωτευόμαστε· δεν μπορούμε να συγκρατηθούμε».

Πιρούνια. Μαχαίρια. Κουτάλια.
Με αυτή τη σειρά.

Η αλήθεια είναι ότι η Μπριτ-Μαρί δεν είναι άνθρωπος που κρίνει τους άλλους, αλλά κανείς πολιτισμένος άνθρωπος δεν θα σκεφτόταν να τακτοποιήσει με διαφορετικό τρόπο τα κουτάλια και τα μαχαιροπίρουνα στο συρτάρι μιας κουζίνας· είναι ή δεν είναι έτσι; Η Μπριτ-Μαρί δεν κρίνει κανέναν, αλλά είμαστε άνθρωποι, δεν είμαστε ζώα.

Είναι Δευτέρα, Γενάρης μήνας. Η Μπριτ-Μαρί κάθεται μπροστά σε ένα μικρό τραπέζι σε ένα μικρό γραφείο της Υπηρεσίας Εύρεσης Εργασίας. Η παρουσία της εκεί δεν έχει σχέση με κουτάλια και μαχαιροπίρουνα, αυτά όμως αποτελούν ένα σύμπτωμα όλων εκείνων των πραγμάτων που πήγαν στραβά κι ανάποδα. Τα κουτάλια και τα μαχαιροπίρουνα πρέπει να είναι τοποθετημένα στο συρτάρι τους με τον συνηθισμένο τρόπο, γιατί η ίδια η ζωή πρέπει να κυλάει με τον συνηθισμένο τρόπο. Οι συνηθισμένες ζωές είναι ευπαρουσίαστες· καθαρίζεις την κουζίνα σου, φροντίζεις τα παιδιά σου, συγυρίζεις το μπαλκόνι σου. Γιατί το να έχεις μπαλκόνι απαιτεί πολύ περισσότερη δουλειά απ' όσο νομίζεις.

Όταν κάνεις μια συνηθισμένη ζωή, δεν πας να κάθεται στην Υπηρεσία Εύρεσης Εργασίας.

Η κοπέλα που δουλεύει εδώ έχει τα μαλλιά της κομμένα κοντά, σαν αγόρι. Όχι πως υπάρχει κάποιος λάθος σ' αυτό· η Μπριτ-Μαρί δεν έχει προκαταλήψεις. Είναι φυσικά ένα πολύ μοντέρνο κούρεμα. Η κοπέλα τής δείχνει ένα χαρτί και χαμογελάει, έτσι που φανερώνει πως η Μπριτ-Μαρί πρέπει να κάνει γρήγορα.

«Απλώς συμπλήρωσέ το· γράψε το ονοματεπώνυμό σου, τον αριθμό της ταυτότητάς σου και τη διεύθυνσή σου!»

Τα στοιχεία της Μπριτ-Μαρί θα καταχωριστούν στο μητρώο. Λες και είναι εγκληματίας. Λες και ήρθε εδώ για να κλέψει τις δουλειές της Υπηρεσίας.

«Γάλα και ζάχαρη;» ρωτάει η κοπέλα, και το επόμενο δευτερόλεπτο σερβίρει καφέ σε πλαστικό κύπελλο.

Η Μπριτ-Μαρί δεν κρίνει κανέναν, πραγματικά δεν κάνει κάτι τέτοιο, αλλά ποιος φέρεται έτσι; Πλαστικό κύπελλο! Ζούμε σε συνθήκες πολέμου; Αυτό ακριβώς θέλει να ρωτήσει την κοπέλα, αλλά αφού ο Κεντ συνεχώς την παροτρύνει να είναι «πιο κοινωνική», της χαμογελάει όσο πιο διπλωματικά μπορεί και περιμένει να της δώσει ένα σουβέρ.

Ο Κεντ είναι ο άντρας της Μπριτ-Μαρί. Είναι εργολάβος. Απίστευτα επιτυχημένος. Κάνει μπίζνες με τη Γερμανία και είναι πολύ κοινωνικός. Η κοπέλα βάζει πάνω στο τραπέζι δύο μικρές συσκευασίες με γάλα, απ' αυτές που διατηρούνται εκτός ψυγείου, και ένα πλαστικό κύπελλο γεμάτο πλαστικά κουταλάκια. Αν η Μπριτ-Μαρί έβλεπε φίδι, δεν θα μπορούσε να φρικόρει περισσότερο.

«Δεν θέλεις ούτε γάλα ούτε ζάχαρη;» ρωτάει απορημένη η κοπέλα.

Η Μπριτ-Μαρί κουνάει το κεφάλι και σκουπίζει με το χέρι της το τραπέζι σαν να έχει πάνω αόρατα ψίχουλα. Το τραπέζι είναι γεμάτο χαρτιά, σκορπισμένα εδώ κι εκεί. Φυσικά η κοπέλα δεν έχει χρόνο για να τακτοποιεί και να συγυρίζει, είναι πολύ απασχολημένη με την καριέρα της, όπως αντιλαμβάνεται η Μπριτ-Μαρί.

«Εντάξει, απλώς γράψε εδώ τη διεύθυνσή σου!» λέει η κοπέλα κοιτώντας το χαρτί και χαμογελάει.

Η Μπριτ-Μαρί καρφώνει το βλέμμα της στα γόνατά της και σκουπίζει τη φούστα της για να απομακρύνει αόρατα ψίχουλα. Θέλει πολύ να γυρίσει στο σπίτι της, στο συρτάρι της με τα κουτάλια και τα μαχαιροπίρουνα. Σε μια συνηθισμένη ζωή. Έχει πεθυμήσει τον Κεντ, γιατί πάντα αυτός συμπληρώνει όλα τα έντυπα.

Καθώς η κοπέλα κάνει να ανοίξει το στόμα της, η Μπριτ-Μαρί την κόβει:

«Θα μπορούσα να σου ζητήσω κάτι για να βάλω πάνω το φλιτζάνι μου;» λέει μ' αυτό τον ξεχωριστό τόνο που χρησιμοποιεί όταν χρειάζεται να επιστρατεύσει όλη την καλοσύνη της για να αποκαλέσει «φλιτζάνι» ένα πλαστικό κύπελλο.

«Τι;» λέει η κοπέλα από την απέναντι μεριά του τραπεζιού, λες και μπορεί κανείς να αφήνει οπουδήποτε τα φλιτζάνια και τα κύπελλα.

Η Μπριτ-Μαρί χαμογελάει με τη μεγαλύτερη κοινωνικότητα που διαθέτει.

«Ξεχάσατε να μου δώσετε ένα σουβέρ. Καταλαβαίνετε... δεν θέλω να δημιουργήσω σημάδια στο τραπέζι σας».

Η κοπέλα δεν φαίνεται να αντιλαμβάνεται τη χρησιμότητα ενός σουβέρ. Ή ενός πορσελάνινου σκεύους. Όμως δεν αντιλαμβάνεται ούτε τη χρησιμότητα ενός καθρέφτη, διαπιστώνει η Μπριτ-Μαρί παίρνοντας υπόψη της την κόμμωσή της.

«Α, δεν έχει σημασία, απλώς ακούμπησέ το εκεί», λέει ανέμελα η κοπέλα και της δείχνει μια ελεύθερη επιφάνεια πάνω στο τραπέζι.

Λες και η ζωή είναι τόσο απλή. Λες και δεν παίζει κανέναν ρόλο το αν χρησιμοποιείς σουβέρ ή αν τακτοποιείς με τη σωστή σειρά τα κουτάλια και τα μαχαιροπίρουνα στο συρτάρι της κουζίνας. Η κοπέλα χτυπάει ελαφρά με ένα σιλό το χαρτί δίπλα στο τετραγωνίδιο που πρέπει να συμπληρωθεί η διεύθυνση κατοικίας.

Η Μπριτ-Μαρί εκπνέει πολύ υπομονετικά· σε καμία περίπτωση δεν είναι αναστεναγμός.

«Δεν είναι δυνατόν να βάζουμε τα φλιτζάνια του καφέ κατευθείαν πάνω στο τραπέζι, έτσι δεν είναι; Αφήνουν σημάδια».

Η κοπέλα κοιτάζει την επιφάνεια του τραπεζιού, φαίνεται λες και κάποια μικρά παιδιά έχουν φάει πάνω σ' αυτή πατάτες. Με δικράνια, στο σκοτάδι.

«Α, δεν έχει σημασία, είναι ήδη φθαρμένο και γρατζουνισμένο!» λέει η κοπέλα χαμογελώντας.

Η Μπριτ-Μαρί κραυγάζει από μέσα της.

«Φυσικά δεν σκεφτήκατε πως αυτό ίσως οφείλεται στο ότι δεν χρησιμοποιείτε σουβέρ», διαπιστώνει η Μπριτ-Μαρί.

Φυσικά το λέει πολύ διακριτικά. Δεν το λέει σαν «παθητικά επιθετική», όπως την είχαν αποκαλέσει κάποτε τα παιδιά του Κεντ νομίζοντας πως δεν το είχε ακούσει. Η Μπριτ-Μαρί δεν είναι παθητικά επιθετική. Είναι διακριτική. Ήταν διακριτική για πολλές βδομάδες αφότου είχε ακούσει τα παιδιά του Κεντ να την αποκαλούν παθητικά επιθετική.

Η κοπέλα της Υπηρεσίας Εύρεσης Εργασίας φαίνεται κάπως καταπονημένη. Τρίβει τα φρύδια της.

«Λοιπόν... είπαμε, σε λένε Μπριτ, σωστά;»

«Μπριτ-Μαρί. Μόνο η αδελφή μου με λέει Μπριτ», τη διορθώνει η Μπριτ-Μαρί.

«Αν μπορείς απλώς να... συμπληρώσεις το έντυπο. Σε παρακαλώ», λέει η κοπέλα.

Η Μπριτ-Μαρί λοξοκοιτάζει το έντυπο με το οποίο απαιτείται να επιβεβαιώσει πού μένει και ποια είναι. Η Μπριτ-Μαρί καταλαβαίνει ότι για να είσαι άνθρωπος σήμερα, χρειάζεται να συμπληρώσεις ένα σωρό έντυπα. Για να σε δεχτεί η κοινωνία, περνάς μέσα από τα γρανάζια μιας παράλογης γραφειοκρατίας.

Στο τέλος συμπληρώνει απρόθυμα το έντυπο γράφοντας το ονοματεπώνυμό της, τον αριθμό της ταυτότητάς της και το νού-

μερο του κινητού της. Αφήνει κενό το πλαίσιο όπου πρέπει να γράψει τη διεύθυνση κατοικίας.

«Τι σπουδές έχεις κάνει, Μπριτ-Μαρί;» ρωτάει η κοπέλα με ανακριτικό ύφος.

Η Μπριτ-Μαρί σφίγγει την τσάντα της.

«Σας πληροφορώ ότι η μόρφωσή μου είναι εξαιρετική», αποκρίνεται η Μπριτ-Μαρί.

«Δεν έχεις όμως τα τυπικά προσόντα από κάποιες σπουδές;» ρωτάει η κοπέλα.

Η Μπριτ-Μαρί εκπνέει κοφτά από τη μύτη. Φυσικά δεν ρουθονίζει θυμωμένα. Η Μπριτ-Μαρί δεν είναι άνθρωπος που ρουθονίζει θυμωμένα.

«Σας πληροφορώ ότι λύνω πάρα πολλά σταυρόλεξα. Αυτό σίγουρα δεν το κάνει ένας αμόρφωτος άνθρωπος», λέει θιγμένη η Μπριτ-Μαρί.

Πίνει μια τόση δα γουλιά καφέ. Δεν έχει καθόλου τη γεύση του καφέ του Κεντ. Ο Κεντ φτιάχνει πολύ καλό καφέ, όλοι το λένε αυτό. Η Μπριτ-Μαρί αναλαμβάνει τα σουβέρ και ο Κεντ αναλαμβάνει τον καφέ. Έτσι έχουν δημιουργήσει μια ζωή μαζί.

«Α», λέει η κοπέλα.

Χαμογελάει ενθαρρυντικά και προσπαθεί να πιάσει το ζήτημα από αλλού:

«Ποια είναι η επαγγελματική εμπειρία σου;»

«Ήμουν σερβιτόρα. Αυτή ήταν η τελευταία εργασία μου, και πήρα πολύ καλές συστάσεις», την πληροφορεί η Μπριτ-Μαρί.

Η κοπέλα παίρνει μια έκφραση γεμάτη ελπίδα, που εξανεμίζεται γρήγορα.

«Και πότε ήταν αυτό;» ρωτάει.

«Το 1978», απαντάει η Μπριτ-Μαρί.

«Οοο...» λέει η κοπέλα και προσπαθεί να χαμογελάσει για να κρύψει την αληθινή αντίδρασή της, αλλά δεν τα καταφέρνει και τόσο καλά. Έπειτα κάνει μια νέα προσπάθεια λέγοντας:

«Και από τότε δεν έχεις εργαστεί ξανά;»

«Από τότε εργαζόμουν καθημερινά, βοηθούσα τον άντρα μου στην εταιρία του», αποκρίνεται θιγμένη η Μπριτ-Μαρί.

Η κοπέλα γεμίζει ξανά ελπίδες. Θα έπρεπε όμως να είχε πάρει το μάθημά της.

«Και ποια ήταν τα εργασιακά καθήκοντά σου στην εταιρία;»

«Ασχολιόμουν με τα παιδιά και φρόντιζα να είναι ευπρεπές το σπιτικό μας», απαντάει η Μπριτ-Μαρί.

Η κοπέλα χαμογελάει για να κρύψει την απογοήτευσή της όπως οι άνθρωποι που δεν καταλαβαίνουν τη διαφορά ανάμεσα σε μια «κατοικία» και ένα «σπιτικό». Αυτό που κάνει τη διαφορά είναι η φροντίδα. Και η φροντίδα συνίσταται στο να υπάρχουν σουβέρ και σουπλά και αληθινά φλιτζάνια, και τα κρεβάτια να στρώνονται το πρωί με τα σεντόνια και τα παπλώματα τεντωμένα πάνω τους τόσο πολύ, ώστε να αστειεύεται ο Κεντ με τους γνωστούς του λέγοντας πως αν σκοντάψει κανείς μπαίνοντας στην κρεβατοκάμαρα, «κινδυνεύει λιγότερο να σπάσει το πόδι του αν πέσει στο πάτωμα παρά αν προσγειωθεί στο κρεβάτι». Η Μπριτ-Μαρί απεχθάνεται να το ακούει αυτό από τον Κεντ. Οι πολιτισμένοι άνθρωποι σηκώνουν τα πόδια τους όταν μπαίνουν στην κρεβατοκάμαρα. Ζητάς πολλά όταν ζητάς από κάποιον να είναι άνθρωπος;

Όποτε η Μπριτ-Μαρί και ο Κεντ είναι να φύγουν για ταξίδι, η Μπριτ-Μαρί ρίχνει μαγειρική σόδα στο στρώμα, το αφήνει για είκοσι λεπτά και μετά στρώνει το κρεβάτι. Η μαγειρική σόδα απορροφά τη βρωμιά και την υγρασία, κι έτσι φρεσκάρεται το στρώμα. Η μαγειρική σόδα βοηθάει να αντιμετωπίσεις σχεδόν τα πάντα· η Μπριτ-Μαρί το ξέρει από την εμπειρία της. Ο Κεντ παραπονιέται πως θα καθυστερήσουν, αλλά τότε η Μπριτ-Μαρί σταυρώνει τα χέρια της μπροστά στην κοιλιά της και λέει: «Κεντ, πρέπει να στρώσω το κρεβάτι πριν φύγουμε. Σκέψου τι θα γίνει αν πεθάνουμε!»

Αυτός είναι ο λόγος που η Μπριτ-Μαρί απεχθάνεται να ταξιδεύει. Ο θάνατος. Ούτε καν η μαγειρική σόδα δεν βοηθάει στην αντιμετώπιση του θανάτου. Ο Κεντ της λέει ότι υπερβάλλει, και τότε η Μπριτ-Μαρί κραυγάζει από μέσα της. Οι άνθρωποι πεθαίνουν κάθε τρεις και λίγο στα ταξίδια. Και τι θα πιστέψει ο κόσμος όταν αναγκαστεί ο ιδιοκτήτης να σπάσει την πόρτα του διαμερίσματος και βρει ένα μουχλιασμένο στρώμα; Πως ο Κεντ και η Μπριτ-Μαρί ζούσαν μέσα στην ίδια τους τη βρώμα;

Η κοπέλα κοιτάζει το ρολόι της.

«Εε... εντάξει», λέει στην Μπριτ-Μαρί.

Η Μπριτ-Μαρί αντιλαμβάνεται πως ο τόνος της κοπέλας είναι κάπως επικριτικός.

«Τα παιδιά είναι δίδυμα, και έχουμε μπαλκόνι. Το μπαλκόνι θέλει πολύ περισσότερη δουλειά απ' ό,τι πιστεύει κανείς», λέει αμυντικά η Μπριτ-Μαρί.

Η κοπέλα γνέφει καταφατικά με επιφύλαξη.

«Τι ηλικία έχουν τα παιδιά σου;»

«Είναι τα παιδιά του Κεντ. Τριάντα χρονών».

Η κοπέλα γνέφει και πάλι καταφατικά, αλλά κουνώντας πολύ πιο αργά το κεφάλι.

«Κι έτσι λοιπόν... έχουν φύγει από το σπίτι;»

«Φυσικά».

Η κοπέλα χώνει τα δάχτυλά της στα μαλλιά της και ξύνεται σαν να ψάχνει κάτι εκεί μέσα.

«Και... είσαι εξήντα τριών χρονών;»

«Ναι», αποκρίνεται η Μπριτ-Μαρί με τρόπο που φανερώνει πως αυτό το θεωρεί επουσιώδες.

«Λοιπόν, Μπριτ-Μαρί, θα είμαι ειλικρινής μαζί σου. Με την οικονομική κρίση και όλα αυτά... υπάρχουν ελάχιστες δουλειές για κάποιον που βρίσκεται στη δική σου... κατάσταση».

Ο τρόπος που εκφράζεται η κοπέλα δείχνει ότι η λέξη «κατάσταση» δεν ήταν η πρώτη της επιλογή για να ολοκληρώσει την

πρότασή της. Η Μπριτ-Μαρί παίρνει μια ανάσα με ύφος όλο υπομονή και της χαμογελάει με επιείκεια.

«Ο Κεντ λέει πως η οικονομική κρίση έχει τελειώσει. Καταλαβαίνετε... είναι εργολάβος, κι έτσι κατανοεί ζητήματα που ίσως βρίσκονται εκτός του τομέα της ειδικότητάς σας».

Η κοπέλα ανοιγοκλείνει τα μάτια της πολλή ώρα, αν και είναι εντελώς ανώφελο. Κοιτάζει το ρολόι της.

«Λοιπόν... σε έχω καταχωρίσει εδώ και...»

Η κοπέλα έχει αγχώθει. Αυτό αγχώνει την Μπριτ-Μαρί. Έτσι αποφασίζει αμέσως να της κάνει ένα κομπλιμέντο, ώστε να δείξει την καλή της θέληση. Κοιτάζει τριγύρω της στο γραφείο για να βρει κάτι που θα της χρησίμευε για να κάνει κάποιο κομπλιμέντο και στο τέλος λέει:

«Το κούρεμά σας είναι πολύ μοντέρνο».

Η Μπριτ-Μαρί χαμογελάει με όσο περισσότερη κοινωνικότητα μπορεί. Η κοπέλα μετακινεί με αυτοπεποίθηση τα δάχτυλά της προς τα μαλλιά της.

«Τι; Α, ευχαριστώ».

«Είστε πολύ θαρραλέα που κόψατε τόσο κοντά τα μαλλιά σας από τη στιγμή που έχετε τόσο μεγάλο μέτωπο», λέει ευγενικά η Μπριτ-Μαρί κουνώντας το κεφάλι.

Παρ' όλο που πρόκειται για κομπλιμέντο, η κοπέλα παίρνει μια θιγμένη έκφραση. Προφανώς αυτό γίνεται σήμερα όποτε απευθύνεσαι στους νέους προσπαθώντας να είσαι κοινωνικός. Η κοπέλα σηκώνεται από την καρέκλα της.

«Σ' ευχαριστώ που ήρθες, Μπριτ-Μαρί. Έχεις γραφτεί στη βάση δεδομένων μας. Θα επικοινωνήσουμε μαζί σου!»

Απλώνει το χέρι της για να αποχαιρετήσει την Μπριτ-Μαρί. Η Μπριτ-Μαρί σηκώνεται και αφήνει το πλαστικό κύπελλο στο χέρι της κοπέλας.

«Πότε;» ζητάει να μάθει.

«Δύσκολο να σου πω...» λέει η κοπέλα.

Η Μπριτ-Μαρί χαμογελάει διπλωματικά. Καθόλου επικριτικά.

«Φυσικά, απλώς θα κάθομαι και θα περιμένω. Λες και δεν έχω τίποτα καλύτερο να κάνω. Αυτό εννοείτε;»

Η κοπέλα ξεροκαταπίνει.

«Θα επικοινωνήσει μαζί σου ένας συνάδελφός μου σχετικά με μια σειρά μαθημάτων σχετικά με τους τρόπους αναζήτησης εργασίας και θα...»

«Δεν θέλω να παρακολουθήσω μαθήματα. Θέλω μια εργασία», της εξηγεί η Μπριτ-Μαρί.

«Φυσικά, φυσικά, αλλά είναι δύσκολο να πω πότε θα προκύψει κάτι», λέει η κοπέλα.

Η Μπριτ-Μαρί βγάζει ένα σημειωματάριο από την τσάντα της.

«Τότε να πούμε αύριο;»

«Τι;» λέει η κοπέλα.

«Μπορεί να προκύψει κάτι αύριο;» ρωτάει η Μπριτ-Μαρί.

Η κοπέλα ξεροβήχει.

«Ε... θα μπορούσε να προκύψει κάτι, αλλά... θέλω να πω...»

Η Μπριτ-Μαρί βγάζει ένα μολύβι από την τσάντα της. Κοιτάζει με θυμό πρώτα το μολύβι και μετά την κοπέλα.

«Θα μπορούσατε να μου δώσετε την ξύστρα σας;» παρακαλεί την κοπέλα.

«Ξύστρα;» λέει η κοπέλα, επαναλαμβάνοντας τη λέξη λες και της ζητούν ένα μαγικό τεχνούργημα ηλικίας χιλιάδων χρόνων.

«Πρέπει να σημειώσω στη λίστα την επόμενη συνάντησή μας», την πληροφορεί η Μπριτ-Μαρί.

Ορισμένοι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν τη χρησιμότητα που έχουν οι λίστες, αλλά οι θεοί ξέρουν ότι η Μπριτ-Μαρί δεν είναι μία απ' αυτούς. Έχει τόσες λίστες, ώστε πρέπει να έχει μια ξεχωριστή λίστα όπου καταγράφονται όλες οι λίστες. Αλλιώς θα μπορούσε να συμβεί οτιδήποτε. Να πεθάνει, ας πούμε. Ή να ξεχάσει να αγοράσει μαγειρική σόδα.

Η κοπέλα κάνει να της δώσει ένα στιλό και της λέει «Δεν έχω χρόνο αύριο», αλλά η Μπριτ-Μαρί δεν την ακούει, γιατί έχει εστιάσει την προσοχή της στο στιλό, που το κοιτάζει με μισόκλειστα μάτια.

«Είναι δυνατόν να γράφουμε με μελάνι στη λίστα;» λέει ξεσπαθώνοντας, όπως θα έλεγε κανείς σε ανθρώπους που δεν καταλαβαίνουν πως πρέπει να μπορούμε να σβήνουμε κάτι που έχουμε γράψει σε μια λίστα.

Η κοπέλα θέλει να φύγει η Μπριτ-Μαρί· φαίνεται στο πρόσωπό της.

«Δεν έχω μολύβι. Λοιπόν, δεν έχω χρόνο αύριο, ο συνάδελφός μου θα επικοινωνήσει...»

«Αχά», λέει η Μπριτ-Μαρί διακόποντάς τη.

Η Μπριτ-Μαρί το λέει συχνά αυτό. «Αχά». Δεν είναι το «αχά» του «αχά-χα» που κάνει κάποιος όταν γελάει, είναι ένα «αχά» που δηλώνει μεγάλη απογοήτευση. Το «αχά» που κάνει ένας άνθρωπος όταν βρίσκει μια βρεγμένη πετσέτα πεταμένη στο πάτωμα του μπάνιου. «Αχά». Αμέσως μόλις το λέει αυτό η Μπριτ-Μαρί, σφίγγει πάντα τα χείλη για να επισημάνει πως το «αχά» είναι το τελευταίο πράγμα που έχει να πει επί του θέματος. Που πολύ σπάνια είναι το τελευταίο.

Η κοπέλα διστάζει. Η Μπριτ-Μαρί κρατάει το στιλό λες και είναι κάτι γλοιώδες. Ανοίγει το σημειωματάριο στη σελίδα που γράφει «Τρίτη», και πάνω από τις λέξεις «Συγύρισμα» και «Ψώνια» σημειώνει: «Νέα επαφή με την Υπηρεσία Εύρεσης Εργασίας».

Δίνει ξανά το στιλό στην κοπέλα, που της χαμογελάει με αισιοδοξία.

«Χάρηκα που σε γνώρισα. Θα επικοινωνήσουμε μαζί σου!» της λέει με τρόπο που φανερώνει πως τίποτα από τα δύο δεν είναι αλήθεια.

«Αχά», λέει η Μπριτ-Μαρί και γνέφει καταφατικά.

Έπειτα η Μπριτ-Μαρί φεύγει από την Υπηρεσία Εύρεσης Εργασίας. Η κοπέλα φυσικά νομίζει πως είναι η τελευταία φορά που συναντιούνται οι δυο τους, γιατί δεν έχει κατανοήσει πόσο σοβαρά παίρνει τις λίστες της η Μπριτ-Μαρί. Προφανώς η κοπέλα δεν έχει δει ποτέ το μπαλκόνι της Μπριτ-Μαρί.

Είναι ένα μπαλκόνι που χαίρεσαι να το βλέπεις.

Είναι Γενάρης. Χειμωνιάτικο κρύο χωρίς χιόνι στο έδαφος, που σημαίνει πως η θερμοκρασία είναι κάτω από το μηδέν χωρίς να υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία. Η χειρότερη εποχή του χρόνου για τα φυτά του μπαλκονιού. Μόλις φεύγει από την Υπηρεσία Εύρεσης Εργασίας, η Μπριτ-Μαρί πηγαίνει σε ένα παντοπωλείο – που δεν είναι το παντοπωλείο από το οποίο συνηθίζει να ψωνίζει – και αγοράζει όλα όσα έχει σημειώσει στη λίστα της. Δεν της αρέσει να ψωνίζει μόνη της, γιατί δεν της αρέσει να σπρώχνει το καρότσι. Το καρότσι το σπρώχνει πάντα ο Κεντ. Η Μπριτ-Μαρί προχωράει δίπλα του και πιάνει το καρότσι από τη μια άκρη. Όχι επειδή προσπαθεί να το κατευθύνει, αλλά επειδή της αρέσει να πιάνει πράγματα ταυτόχρονα με τον Κεντ. Της δίνει την αίσθηση πως πηγαίνουν στο ίδιο μέρος.

Τρώει το γεύμα της κρύο ακριβώς στις έξι το απόγευμα. Συνήθως έμενε ξύπνια τις νύχτες και περίμενε τον Κεντ, κι έτσι τώρα κάνει μια απόπειρα να βάλει τη μερίδα του στο ψυγείο. Όμως το μόνο ψυγείο που υπάρχει εδώ είναι γεμάτο με μπουκαλάκια που περιέχουν οινοπνευματώδη ποτά. Κάθεται βαριά σε ένα κρεβάτι που δεν είναι δικό της και τρίβει το δάχτυλο που βρισκόταν η βέρα της. Έτσι κάνει όταν είναι ανήσυχη· είναι μια κακιά συνήθεια. Πριν από λίγες μέρες καθόταν στο δικό της κρεβάτι και στριφογύριζε τη βέρα της, αφού είχε πρώτα καθαρίσει προσεχτικά το στρώμα με μαγειρική σόδα. Τώρα τρίβει το δάχτυλό της στο σημείο όπου είναι το σημάδι που άφησε η βέρα της.

Το κτίριο έχει φυσικά τη δική του διεύθυνση, αλλά δεν είναι ούτε κατοικία ούτε σπιτικό. Στο πάτωμα υπάρχουν δύο μακρόστενες πλαστικές γλάστρες για φυτά του μπαλκονιού, αλλά το δωμάτιο του ξενοδοχείου δεν έχει μπαλκόνι. Η Μπριτ-Μαρί δεν έχει κανέναν να περιμένει ξάγρυπνη όλη τη νύχτα.

Παρ' όλα αυτά μένει ξάγρυπνη και περιμένει.